



Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. XX. Ad Sacrificium Missæ licitè offerendu[m] requiritur Altare
lapideum Chrismatis unctione benefictum ab Episcopo, vel ex
commissione solius Pontificis à simplici Sacerdote.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

fluantibus, ut in mari & fluminibus celebrare non licet alicui. Hoc tamen parum probat; nam, præterquam quod non satis constat de illa approbatione Leonis; ut ostendit Lugo supra n. 82. illa approbatio, si quæ fuit; non plus videtur sonare, quam licentiam juxta illud Sacerdotale operandi; non verò præceptum, aut legem.

sed intelligendum quando foret periculum irreverentie,

Atque ut esset lex sic operandi, intelligi debet quando est periculum effusionis sanguinis aut alterius irreverentiæ, ut omittam Pontificem in omni lege humana dispensare, adeoque saltem de ipsius licentia in tali loco posse celebrari, etiam non obstante quacumque consuetudine in contrarium; quamquam consuetudo illa introducta magis fuerit, tum ex negligentia & repiditate fidelium, qui non ita solliciti erant de fructibus hujus Sacrificii & Sacramenti; tum etiam quia non erant in usu navigationes ita longæ & diurnæ, sed breves, & in quibus frequenter possent ad terram accedere, & in littore celebrare.

377. prout etiam intelligendi sunt opposita sententia Auctores.

Porro Auctores, qui communiter negant hoc esse licitum, intelligendi sunt ut supra Sacerdotale Romanum; quando foret periculum alicujus irreverentiæ. Sic loquitur Antoninus 3. parte tit. 13; cap. 6. §. *Hu verbu*: In nulla necessitate licet celebrare in mari; vel super fluvium, ubi probabiliter timetur de effusione sanguinis propter agitationem navis. Eadem verba habet Sylvester verb. *Missæ* 1. q. 2. verſ. *Secundum*, & alii quos citat Cardinalis Lugo supra n. 84.

Sylvester Lugo.

Absente tali periculo esse licitum, quidam docent, Emanuel Sa, Major,

Cæterum licere, ubi non est illud periculum, in terminis docet Emanuel Sa correctus verb. *Missæ*, n. 19. Super mare, inquit, aut fluvium, si timetur sanguinis effusio, celebrare non licet; si non timetur, putarim licere; sed standum erit consuetudini receptæ. Eodem modo loquitur Major in 4. dist. 13. q. 4. paulò post principium, ubi postquam dixit non esse in mari celebrandum, subjungit: Cùm autem non patet accessus rationabilis ad terram, tales exculantur ab auditione Missæ; esset enim periculum effusionis sanguinis Christi, à quo ubi caveretur, possent celebrari.

Durantes,

Ejusdem opinionionis videtur fuisse Guilielmus Durantes lib. 4. Rationalis Divini Officii cap. 1. n. 41. ubi sic ait: Potest autem esse necessitas, ut Missa dicatur in mari, vel in exercitu sub papillione. Henriquez lib. 9. de Missa cap. 27. n. 3. in fine sic inquit: In fluvio placidissimo, ubi effusio sanguinis timeri non posset, fortasse in necessitate liceret. Et in margine dicit hanc esse sententiam Recentiorum; quam expressis verbis post exortam hanc controversiam tradit Fagundez lib. 3. de primo præcepto Ecclesiæ cap. 10. & novissimè Jacobus Granado in 3. parte Controvers. 6. de Eucharistia tract. 14. disp. 13.

Fagundez,

& Jacobus Granado.

378.

Cùm ergo in necessitate ex licentia Episcopi,

vel etiam sine illa, juxta superius dicta, possit celebrari extra Ecclesiam, dum tamen reverentia debita fervetur, quid obstat quò minus in diurnis navigationibus id fiat? Primum, ut satisfiat præceptis Ecclesiæ audiendi Missam, accipiendi Viaticum, Eucharistiam in Paschate &c. Secundò, ut major sit in navibus observantia divinæ Legis, & Christiani mores peccandi consuetudine non corrumpantur. Tertio, ut otium vitetur. Quarto, ut pericula oceanis, vel impediatur, vel mitigentur, quod experientiâ constat factum.

Propter hæc Lusitani primò in navigatione Indiæ Orientalis; dein Hispani in navigatione Indiæ Occidentalis in navibus celebrant, non tamen absque licentia Pontificis, vel Episcopi: immo Episcopi ipsi primi fuerunt, qui celebrarunt. Vide Lugonem supra n. 89.

Si dixeris, ante paucos annos Pontifex negavit licentiam celebrandi pro triremibus in mari Mediterraneo: Respondeo id factum fuisse, quia illæ triremes non sunt ita aptæ ad celebrandum, sicuti grandiores illæ naves, & aliunde frequenter ad terram accedunt, ubi in littore altari erecto possunt ex ipso mari Missam audire.

Et hæctenus quidem de loco celebrationis propriè dicto, id est, Ecclesia, seu Oratorio. De loco autem mobili, inquit Scotus supra n. 14. *five vase, distinguo, quod vas remotum est altari..... Vasa propinqua sunt altari, & patena. Pro vase remoto erit*

CONCLUSIO XX.

Ad Sacrificium Missæ licitè offerendum requiritur Altare lapideum, Chrismatis unctione benedictum ab Episcopo, vel ex commissione solius Pontificis à simplici Sacerdote.

Patet ex perpetuo usu Ecclesiæ & communis Doctorum sensu, neque legitur unquam Pontificem dispensasse, vel licentiam concessisse celebrandi sine altari consecrato, & cæterisque sacris ministeriis ad id officium pertinentibus.

Quid clariùs, quàm quod refertur ex Concilio Triburiensi dist. 1. de Consecrat. cap. *Concedimus* 30. *In itinere positu, si Ecclesia defuerit, sub dio, seu in tentorijs, si tabula altaris consecrata, cæteraq; sacra ministeria ad id officium pertinentia ibi affuerint, Missarum solemnè celebrari concedimus; aliter omnino interdiciamus.*

Et verò, si Sacrificia veteris legis super altare offerri debebant, quanto magis Sacrificia novæ legis?

Quòd

Sect. 5. De solemn. Missa Sacrificii cerem. Concl. 20. 543

381. Quod autem debeat esse lapideum, constat ex vita S. Sylvestri, ut legitur in Festo Dedicacionis Basilicæ Salvatoris 9. Novembris ibi, Quod si B. Sylvester posita in consecratione Altaris Principis Apostolorum decrevit, ut deinceps nisi ex lapide Altaria edificarentur.

Deinceps, inquit; nam antea altare poterat esse ligneum & à Divo Petro tale habebatur, hodieque servatur in Ecclesia Lateranensi, in quo altari, sic decernent eodem Sylvestro, solus Romanus Pontifex potest celebrare, ut colligitur ex sequentibus verbis ejusdem historiarum. Tamen Basilica Lateranensis altare fuit de ligno erectum: quod mirum non est. Nam cum à S. Petro propter persecutiones, Pontifices certo loco consistere non possent, quocumque eos necessitas compulisset, sive in cypris, sive in cœmeteria, sive in ades piorum, super illo altari ligneo ad arca similitudinem concavo Sacra faciebant. Quo altari S. Sylvester, reddita Ecclesie pace, honoris causâ Principis Apostolorum, qui in illo sacrificasse dicitur & reliquorum Pontificum, qui usque ad id tempus ad mysteria consueverunt, in Lateranensi prima Ecclesia collocato, sancivit, ne quisquam in eo, præter Romanum Pontificem Missam deinceps celebraret.

Post Sylvestrum statutum legitur in Concilio Epaunensi cap. 26. & refertur de Consecrat. dist. 1. cap. 31. Altaria si non fuerint lapidea, Chrysmatis unctiōne non consecrentur.

Et ante Sylvestrum hoc sancivit Evaristus Papa (apud Burchardum lib. 1. cap. 27.) dicens: Altaria si lapidea non fuerint, ad celebranda divina officia non consecrentur.

Apposite Gregorius Nyssenus oratione in sanctum Baptisma: Lapis, inquit, est natura communis, nihil differens ab alijs crustis lapideis, ex quibus parietes nostri exprimuntur &c. sed quoniam Dei cultui consecratum, & dedicatum est, ac benedictionem accepit mensa sancta, altare immaculatum est. Et Divus Chrylostomus Homiliâ 20. in 2. ad Corinthios de altari ait: Lapis quidem est natura, sanctum autem sit, quoniam Corpus accipit Christi.

Ceterum hæc institutio, competit & significationi huius Sacramenti (utor verbis Doctoris Angelici 3. part. q. 83. a. 3. ad 5.) tum, quia altare significat Christum. Dicitur autem 1. Corint. 10. Petra autem erat Christus: tum etiam, quia Corpus Christi in sepulchro lapideo fuit reconditum. Competit etiam quoad usum Sacramenti, lapis enim solidus est, & de facili potest inveniri ubique.

Nec refert quod altare ligneum aliquando fuerit in usu, ut superius diximus, quia & illud habuit proportionem cum altari crucis, quod & ipsum fuit ligneum. Nihilominus propter commoditatem & majorem durationem usus, materia est mutata.

Et quoniam Corpus & Sanguinem accipit Christi, ad majorem sanctitatem & reverentiam, sanctus Sylvester speciales ritus in consecrandis altaribus primus instituit, ut legitur

in Festo Dedicacionis Basilicæ Salvatoris ibi: Ritus, quos in consecrandis Ecclesiis & altaribus Romana servat Ecclesia, B. Sylvester Papa primus instituit. Nam etsi iam ab Apostolorum temporibus loca fuerunt Deo dicata, que à quibusdam Oratoria, ab alijs Ecclesia dicebantur &c. non tamen illa adeo solemniter ritu consecrabantur; nec in eis adhuc intutum erectum erat altare, quod Chrysmate delibutum Domini nostri Jesu Christi, qui altare, hostia & Sacerdos noster est, figuram exprimeret.

Quis enim tam rarus est in hac Religione, inquit Divus Augustinus lib. 17. de Civit. cap. 16. s. Aug. vel tam furus adversus eius famam, longe lateq; diffusam, ut Christum à Chrysmate, hoc est, ab unctiōne appellatum esse non noverit?

De hac ergo consecratione non est dubitandum, liquidò enim demonstratur ex Concilio Agathensi cap. 14. & refertur de Consecrat. dist. 1. cap. 32. ubi sic dicitur: Altaria placuit non solum unctiōne Chrysmatis, sed etiam sacerdotali benedictione sacra.

Eleganter Sanctus Augustinus Ser. 255. de Tempore in principio: Sicut optime novit sanctitas vestra Fratres, consecrationem altaris hodie celebramus, & iuste ac merito gaudentes celebramus festivitatem, in qua benedictus, vel unctus est lapis, in quo nobis divina Sacrificia consecrantur.

Illam autem benedictionem, sive consecrationem reservatam esse Episcopis, probatur ex Epistola 88. aliâs 92. Leonis Papæ, ubi agens de Chorepiscopis & Presbyteris sic inquit: Ergo ne ultra talis à vobis (scribit ad universos Germaniæ atque Galliæ Ecclesiarum Episcopos, quorum aliqui Chorepiscopos, vel Presbyteros destinaverant, qui absente Pontifice altaria erigerent, & Basilicas consecrarent) licentia usurpetur, communi sententiâ statuendum oportuit, scientes, quia sicut Chorepiscopo vel Presbytero illicita consecratio est altaris, ita & constitutio. In divinis enim literis, præcipiente Domino, solus Moyses in Tabernaculo Dei erexit altare, solus ipse unxit, qui usque summus Sacerdos Dei erat, sicut scriptum est de eo: Moyses & Aaron in Sacerdotibus ejus: ideoq; id, quod tantum facere Principibus Sacerdotum injunctum est, quorum typam Moyses & Aaron tenuerunt: omnino decretum est, ut Chorepiscopi, vel Presbyteri, qui filiorum Aaron gestant figuram, arripere non præsumant. Nam quamvis cum Episcopis plurima illis ministeriorum communis sit dispensatio, quedam tamen autoritate veteris legis, quedam novellis & Ecclesiasticis regulis sibi prohibita noverint, sicut Presbyterorum & Diaconorum, aut Virginum consecratio, sicut constituto altaris, ac benedictio, vel unctio. Si quidem nec erigere eis altaria, nec Ecclesias vel altaria consecrare licet: nequidem de licentia Episcoporum; nam arguuntur illi Episcopi, qui licentiam dederant, & per consequens Chorepiscopi & Presbyteri, qui ex licentia Episcoporum altaria consecraverant.

384. Hac consecratio est referenda Episcopis

ut clarum est ex Epistola Leonis Papæ

384. Hac consecratio est referenda Episcopis

384. Hac consecratio est referenda Episcopis

381.

quod olim poterat esse ligneum.

Episcopis.

Evangelist.

Gregor. Nyss.

Chryost.

382.

Ratio con-

gruentia.

D. Thoma.

Obiectio

soluitur.

383.

Deus spe-

ciali ritu consecrari.

385.
Hormisdæ
Episcopus
nequit eam
concedere
simplici Sa-
cerdoti;

Quod ergo ex Decretis Hormisdæ Papæ refertur dist. 1. de Consecrat. cap. 25. Nullus Presbyter in Ecclesia consecrata aliud altare erigat, nisi quod ab Episcopo loci sanctificatum est, vel permissum, non sic accipias velim, quasi Episcopus loci possit permittere, sive concedere consecrationem altaris simplici Sacerdoti, sed quoniam hoc potest concedere Episcopo alterius loci, ut sæpius practicatur. Porrò quàm graviter peccet contraveniens huic ordinationi Ecclesiæ, colligitur ex præfato capite 25. ubi in fine additur: Quod si fecerit, si Clericus est, degradetur, si verò laicus, anathematizetur. Cæterum cum sit tantum ordinatione Ecclesiastica, non dubium quin simplex Sacerdos id possit ex commissione seu privilegio Pontificis.

secus Pon-
tificis.

386.
qui de facto
id fecit, ut
constat ex
privilegiis.
Primum est
Innocentii
VIII.

At numquid invenitur tale privilegium alicui Ordini Religioso, aut ejus Prælato concessum? Respondeo, triplex invenitur. Primum est Innocentii VIII. Bulla: *Exposcit tue devotionis sinceritas* 5. apud Rodriguez pro Abbate Cistercii, & quatuor primis ejus Coabbatibus, ibi: Nos qui Ordinem ipsum præ cæteris in visceribus gerimus charitatis &c. tibi, & successoribus tuis ac dictis Abbatibus aliorum quatuor Monasteriorum prædictorum nunc & pro tempore existentibus, ut de cætero perpetuis futuris temporibus prædicta, & quæcumque alia vestimenta, ac ornamenta Ecclesiastica, corporalia, vasculisq; ad reponendum sacram Eucharistiam, ac imaginibus quibuslibet comprehensis in locis, & domibus dicti Ordinis benedicere, & calices consecrare, tam de dicto Ordine, quàm si ad vos aliunde nonnumquam deferantur. Ac altaria de novo constructa, seu translata, restaurata, aut mutata in quibuslibet locis dicti Ordinis, Chrismate sacro, prius ab aliquo Catholico Antistite recepto, consecrare &c. liberè ac licitè possitis & possint auctoritate Apostolica, & ex certa scientia tenore præsentium de speciali dono gratia indulgemus.

387.
etiam quod
est notabile
primum.
Rodriguez.

Quo privilegio, ut notat Rodriguez tom. 1. q. Regul. q. 28. art. 2. non licet uti Abbatibus quantum attinet ad consecrationem eorum, in quibus intervenit Chrisma, ut calicis, patenæ & altaris extra Monasteria Ordinis vel Ecclesias illis annexas, nisi de licentia Diocessani, juxta Concilium Tridentinum sess. 16. de Reform. cap. 5. ibi: Nulli Episcopo liceat, cuiusvis privilegii pretextu Pontificalia in alterius Diocesi exercere, nisi de Ordinarii loci expressa licentia. Est enim id exercere Pontificalia.

Trident.

Notabile
secundum.

Notat secundò, Gregorium XIV. Romæ sub annulo Piscatoris die 28. Junii anno 1591. Pontificatus sui anno primo, hoc & alia primorum Coabbatum privilegia, ad omnes Abbates Congregationis Cistercii in partibus Hispaniarum extendisse.

388.
Hoc privi-
legio uti
non possunt
Prælati Re-
gularium;
Tamburinus.

Sed numquid hoc privilegio uti possunt Prælati Regularium? Minimè, quantum ad consecrationem eorù, in quibus Chrisma intervenit, id enim non datur nisi veris Abbatibus; & quidem (inquit Tamburinus lib. 1. de Sa-

crificio cap. 1. §. 2. n. 4. in fine) ex vi hujus privilegii, benedictis, licet ex vi aliorum, etiam non benedictis.

Verius existimo, etiam ex vi hujus privilegii id posse Abbates non benedictos; quod probò: quia, ut docet Rodriguez tom. 1. q. Regul. q. 18. art. 2. Abbas electus & confirmatus in Abbatem, ante benedictionem dicitur Abbas, & in negligentiam & contumaciam Superioris, nolentis eum benedicere, ipse non benedictus, potest suos Monachos benedicere, aliæque suæ Prælaturæ munia obire. Jam autem privilegium præfatum loquitur generaliter de omnibus Abbatibus pro tempore existentibus; ergo nulla est ratio restringendi ad benedictos.

Nec obstat, quòd Episcopus ante consecrationem non possit benedicere calices, altaria &c. quoniam actus Ordinis sunt, qui Ordo ipsi confertur per consecrationem. Unde ejus consecratio dicitur in jure ordinatio dist. 75. cap. 1. ibi: Ordinationes Episcoporum auctoritate Apostolica ab omnibus, qui in eadem fuerint promissa, Episcopis sunt celebranda. Ita Anacletus Papa ad Episcopos Italiae Epistolâ 2. in principio. Et cap. 2. eadem ex Concilio Calcedonenf. 25. sic legitur: Placuit Sanctæ Synodo intrâ tres menses fieri ordinationes Episcoporum. At verò per benedictionem Abbatis non confertur Ordo, neque ipsa benedictio in jure dicitur ordinatio.

Unde non est mirum quòd Summi Pontifices Eugenius IV. Julius II. & Leo X. prout tradit Collector privilegiorum Ordinis Cistercii (& habetur in dicto compendio Tit. Abbas §. 4. & 5. teste Rodriguez supra) concesserint generaliter Abbatibus non benedictis fungi omnibus, & singulis honoribus, præmentijs, privilegijs, prærogativis, juribus & insignijs, Abbatibus benedictis competentibus, non, inquam, mirum est, cum ipsi electi, & confirmati in Abbates, ante benedictionem sint verè Abbates, & per benedictionem nulla ipsi ordinatio conferatur.

Secundum privilegium, quod hac de re invenio, est concessum Abbatibus Congregationis Cassinensis (aliàs S. Justini Monachorum Ordinis S. Benedicti) à Pio IV. Bullâ: *Sedus Apostolica circumspècta benignitas* 97. apud Cherubinum sub his verbis: Nos volentes &c. singulis illius Abbatibus pro tempore existentibus &c. quæcumque lapides marmoreos vel porphyrios, vel alios ad usum altarium portatilium accommodandos, pro usque quoruncumque utriusque sexus dicta Congregationis Monasteriorum, Prioratum, & Ecclesiarum, & aliorum piorum locorum, super quibus intrâ claustra eorundem Monasteriorum & Prioratum seu septa Ecclesiarum & aliorum piorum locorum hujusmodi duntaxat, Missæ celebrari possunt, consecrare, & benedicere, Ordinarium locorum licentiâ desuper minime requisitâ, liberè & licitè valeant, plenam & liberam licentiam & facultatem auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus & indulgemus.

Tertium

391. Tertium est Pauli III.

Tertium privilegium concessum est Patri- bus Societatis Jesu à Paulo III. Bullâ, Licet de- bitum 8. apud Rodriguez ibi: ac in locis prædictis remotissimis (puta Infidelium) quocumque, Eccle- sias, Hospitalia, & alia pia loca, prout expediens fue- rit erigere, ac nunc, & pro tempore erecta reformare, sine alicuius præiudicio, & vestes Sacerdotales, pallas, corporalia, calices, cœmeteria (si Episcopus qui ea fa- ciat, Catholicus inibi non adsit) benedicere ac pro- fanatas Ecclesias reconciliare possint.

que possunt uti FF. Mi- nores & alii in privile- giis cõmu- nicantes,

Ubi notat Portel verbo Benedicere in Addit. n. 3. hoc privilegio posse uti Fratres Minores, & ceteri qui gaudent communicatione privi- legiorum; quod utique est probabile, immo, salvo meliori, certum. Neque id negat Fagun- dez de primo præcepto Ecclesiæ lib. 3. cap. 22. n. 3. (ut perperam existimat Tamburinus supra n. 6.) verba ejus sunt: Numquam verò quòd sciam adhuc illam (potestatem conferendi ca- lices &c.) Sacerdotibus simplicibus commisit, nisi solis tantummodò Religiosis Societatis Jesu, & non aliis. Quæ commodè intelligi pos- sunt de commissione principali: immo debent, si est aliqua communicatio privilegiorum, cum nullum sit verbum in Bulla Pontificis, quod significet exclusionem aliorum Religiosorum, communicantium in aliis privilegiis concessis eidem Religiosis Societatis Jesu.

392. Quartum est Leonis X.

Quartum privilegium concessit Leo X. Bullâ, Alias felicit recordationis 3, apud Rodriguez, in qua post enumerata plurima indulta à suis Præ- decessoribus concessa Fratribus Minoribus in terris infidelium commorantibus, & inter cæ- tera, benedicendi capellas, altaria, nec non calices & paramenta Ecclesiastica, sic inquit: Nos tam san- cto & hominibus huiusmodi pro eorum animarum sal- ute necessario opere, desiderio favorabiliter annuere volentes, motu proprio & certâ scientiâ, ac potestatis plenitudine vobis & vestrum cuilibet facultatibus, con- cessimus & gratijs ac indultis prædictis iuxta su- perius narratorum continentiam vobis & cuilibet ve- strum (nimirum Fratri Joanni Glapioni, & Fratri Francisco de Angelis Ord. Minorum euntibus ad Indias occidentales) & ad vitam vestram à vo- bis quatuor deputandis, uti, potiri, & gaudere, prout superius explicatur, liberè & licite valeatis, concedi- mus & indulgemus. Volumus autem quòd ea, quæ ad Episcopalem Ordinem ac dignitatem dumtaxat perti- nent, vigore presentium nullus vestrum exercere possit, nisi in Provincijs ubi Catholicus Antistes non fuerit, in alijs enim locis pontificalia solum per Episcopos exer- cere valebunt &c. Datum Roma apud Sanctum Pe- trum sub annulo Piscatoris die 25. Aprilis anno 1521. Pontificatus nostri anno 9.

393. quod con- firmavit A- drianus VI.

Hoc privilegium anno sequenti videlicet 1522. confirmavit Adrianus VI. Bullâ: Exponi nobis fecisti 1. apud Rodriguez hinc verbis: Et quia, ut accepimus, per præfatos Prædecessores nostros Romanos Pontifices aliqua indulta concessa fuerunt Fratribus (Minoribus) existentibus, aut in pro- curantibus in dictis & ad dictas Indiarum partes, nos

omnia illa confirmando, ac (quatenus opus est) de novo concedendo, volumus ut præfati Prælati Fratrum pro tempore existentes, & quibus ipsi de suis Fratribus duxerint concedendum omnibus prædictis indultis in genere vel in specie hætenus concessis, & impostèrùm concedendis uti, potiri, & gaudere liberè & licitè possint, & valeant, habentes omnia pro sufficienter ex- pressa, tamquam si de verbo ad verbum infererentur. Non obstantibus Constitutionibus Apostolicis, præsertim Sixti IV. incipiente: Etsi Dominici gregis, ac Bullâ Cene Domini, ceterisq; in contrarium facientibus quibuscumque. Datum Cesar-auguste sub annulo Pi- scatoris die. 10. Majj 1522. suscepti à nobis Aposto- latus officij anno 1.

Alia privilegia de hac re non invenio. Equi- dem hæc abundè sufficere ad veritatem Con- clusionis. Pro cuius ampliori explicatione

Nota, altare esse duplex, fixum videlicet & portatile. Fixum sic dictum à figendo, estque integra structura sive mensa lapidea alicui loco seu basi affixa ut ibi permaneat, atque aded consecratur totum altare, id est, integra stru- ctura, ita quòd in qualibet parte mensæ illius possit sacrificari. Altare portatile à portando dicitur, quia nullo loco permanentè affixum, sed communiter mobile de loco in locum, so- letque appellari ara.

Sive autem sit fixum, inquit Doctor Subtilis 4. dist. 13. q. 2. n. 15. sicut est communiter in Eccle- sijs, sive portatile, non est magna differentia, quia in altari portatili, sive in alio fixo, convenit Missa cele- brare, ut habetur extrâ de Privil. & excessibus Pri- vilegiatorum cap. In his quæ ad cultum cum Fratribus Prædicatoribus & Minoribus duxi- mus indulgendum, ut ubicumque fuerint sine parochialis juris præiudicio, cum altari valeant viatico celebrare: quidam nimis stricte inter- pretando indulgentiam nostram, nituntur asse- rere, quòd per eam prædicti Fratres præter Præ- latorum assensum facere hoc non possunt. Et paulo post: Cum autem nihil eis conferret me- morata indulgentia, sine qua id Prælatis an- nuentibus liceret eidem, Fraternalitati tuæ Man- damus, quatenus interpretatione reprobata, dum tamen ab alijs, quæ jure parochiali pro- veniunt, prorsus abstineant, datam eis sic licen- tiam celebrandi auctoritate nostrâ non differas publicare: ita quòd dicti Fratres aliquam ex indulgentia nostra videantur in hoc gratiam consecuti, ait Honorius III. Hætenus Scotus, & profequitur:

Si obiciatur ex hoc capitulo, quòd non licet uti altari viatico, nisi ex privilegijs. Respondeo, verum est quantum ad usum eius indifferenter in quocumque loco consecrato vel non consecrato, sed quantum ad usum eius in loco consecrato videtur satis esse ius commune: quia ante dedicationem altaris in Ec- clesijs quibuscumque communiter celebratur cum al- tari parvo.

Parvo, inquit; attamen tantæ magnitudinis, Altare sit tante ma- gnitudinis sulten-

394. Altare dup- plex est, fix- xum & por- tatile.

In utroque est licitum celebrare.

ut ex jure declarat Scotus

395. Obiectio solvitur.

ut majorem
partem cali-
cis & paten-
æ susten-
tet
Tamburinus.

Suarus.

396.
& sit physice
unum;

397.
quam unitatem
impugnat Bas-
seus.

sed petit
principium.

sustentare. Unde diligenter advertendum est, ut saltem major pars calicis & hostiæ imponatur ipsi lapidi consecrato, licet id (inquit Tamburinus lib. 1. cap. 5. §. 1. n. 3.) non esse scrupulosè curandum, modò non sit periculum lapsus, rectè moneat Suarez disp. 81. sect. 5 §. dicendum ergo in fine.

An hæc sit monitio Suarii, poterit Lector judicare ex ejus verbis, quæ hic exscribo: Non oportet autem scrupulosè in hoc laborare, ut calix & patena, seu hostia, quoad omnes partes suas super lapidem constitui possint, satis enim est, ut quoad majorem partem supra illum collocari valeant, dummodò firma sint & sine periculo cadendi. Hæc ille.

Advertendum secundò, non esse licitum absque concessione Pontificis uti altari portatili, confecto ex duobus lapidibus, insertis in duabus ligneis tabellis, ita invicem colligatis, ut instar libri claudi possint & aperiri; non propter illam insertionem, seu inclusionem, quæ communis est, & solùm adhibetur ad ornatum, aut faciliorem conservationem; sed quia non est lapis unicus physicè representans unicam physicè Christi personam; & quia est contra universalem consuetudinem Ecclesiæ. Ita communiter Doctores.

Non desunt nihilominus rationes, inquit Bassæus in supplemento verbo *Altare* n. 5. quibus id fieri posse probetur. Primò; quia unitas, quæ reperitur in altari, non est necesse quòd sit unitas naturalis lapidis, sed sufficit quòd sit unitas artificialis, & quòd moraliter censeatur unum; quia altare est quid artificiatum. Unde non querit aliam unitatem, quàm artificialem; salvatur autem unitas artificialis, etiamsi constet ex duobus lapidibus quocumque modo ad invicem connexis; nam connexio facit, quòd se habeant per modum unius. Et cum nulla ad sit prohibitio, non est censendum illicitum; quia in ijs, quæ naturà suà mala non sunt, non est illicitum, nisi quòd est prohibitum.

Hinc fit, quòd possit altare portatile confici ex duobus lapidibus insertis in duabus tabulis ligneis, quæ claudi & aperiri possint instar libri: si tamen quando aperiuntur, remaneant lapides contigui; quia tunc lapides illi conjunguntur in capsula ligneæ, quod sufficit ut se habeant per modum unius, & constituent unicum altare, sive cõjungantur per seipsos aliquo nexu ferreo, sive ex alia materia. Hæc Cardenas.

Sed manifestè petit principium, nam queritur, an sufficiat unitas artificialis seu moralis. Et quamquam altare fixum sit quid artificiatum, & ideo ad illud sufficiat unitas artificialis; equidem constat ex consuetudine Ecclesiæ altare portatile esse unicum simplicem lapidem, qui licet aliquando ligno includatur, ut superius diximus, hoc tamen lignum nullatenus censeri debet pars altaris. Unde etiam non amittitur consecratio, licet lapis à ligno separetur,

juxta plerosque Doctores, quos sequitur Bassæus supra n. 6. neque sufficeret si ligno illi major pars calicis & patenæ inniteretur.

Ex quo patet diversitas inter aram & calicem, qui potest constare ex duplici parte, superiori & inferiori, ita ut una sit separabilis ab alia, & conjungantur opere tornatili, aut aliquo alio modo, nec tamen per hoc tollitur quin sit unus. Patet, inquam, diversitas; quia nemo dubitat calicem esse quid artificiatum, constans ex certa materia & certa figura. Nec aliquis dicere potest pedem calicis non esse partem calicis.

Unde omnes admittunt etiam pedem illum esse consecratum, & calicem, saltem fixum, amittere suam consecrationem, si pes iste separetur à cuppa.

Quid simile reperitur in altari portatili confecto ex duobus lapidibus unico ligno inclusis? An fortè requiritur certa aliqua figura lapidis, ut possit consecrari? Quid aliud quæso importat ara, quàm lapidem consecratum? Et verò calix nùm solùm aurum significat, vel argentum? Constat apud omnes præter materiam importare certam formam sive figuram. Pateram ergo Bassæus calici comparat aram.

Melius comparasset altare fixum; quod utique si ita fieret ut tabula sive mensa lapidea facile & sine periculo posset imponi & auferri à base vel columnis, opere quasi tornatili, non video (inquit Lugo disp. 20. n. 74.) cur non possent ejusmodi partes consecrationem retinere, quoties connecterentur.

Nam reverà sicuti mensa lignea eadem est, licet sæpè tabula superior à pedibus auferatur, ut contingit in mensis aliquibus pauperum, eadem etiam esset mensa lapidea, si eodem artificio facta esset. Item sicut calices tornatiles introduci poterunt, & cù illa separabilitate partium consecrari, licet antè soli calices fixi consecrarentur; cur similiter non possent consecrari altaria cum separabilitate partium, licet antè nullum esset ejusmodi altare? Nam licet altare non soleat consecrari nisi intrà Ecclesiam & alligatum Ecclesiæ; potest tamen intrà eandem Ecclesiam aliquod altare integrum transferri ab uno loco ad alium, quo casu, cum idem altare omnino maneat, non indiget novà consecratione: posset ergo similiter illud altare cum separabilitate partium consecrari in tali Ecclesia; intrà quam posset dissolvi, & componi, si tali artificio fuisset fabricatum. Hæc Cardenas.

Et planè ignoro, quid efficaciter posset obijci præter consuetudinem; quamquam & illa videatur orta magis ex ignorantia ejusmodi structuræ lapideæ, quàm ex obligatione.

Dices; ergo similiter non obstat consuetudo conficiendi altare portatile ex unico tantùm lapide, quia non est consuetudo obligativa: non enim est fundata (inquit Bassæus supra) in aliquo dictamine rationis, quòd sit necessa-

necessarium ita facere; quia cum adhuc altare sit unum, etiam si lapides sint plures, adhuc significat Christum ut unam personam: non enim oportet ut in significativo sit illa unitas, quæ est in significato; sed sufficit quod significativum sit unum in significando, quod erit cum quacumque unitate in esse materiali. Unde falsum est, quod idem sit, ac si consecraretur Corpus Christi in una Ecclesia, & in alia Sanguis.

Responsio. Respondeo, illud argumentum ad summum probare, quod Ecclesia ita potuisset ordinare: equidem contrarium statuisse, dico sufficienter probari ex consuetudine, quam ita interpretantur omnes Doctores, & merito; cum enim possit facillimè ejusmodi ara ex duplici lapide fabricari, & magis commoda sit, quidni sæpius fuisset fabricata?

Præterea si ara ex duobus lapidibus ligno inclusis potest primò consecrari; quidni ara ex unico lapide ligno incluso retineat suam consecrationem, etiam in mille partes frangatur? Semper enim manebit idem & unicus lapis moraliter sive artificialiter.

401. **Objectio** solvitur. Dices; non est idem lapis physicè. Quid tum? Etenim si sufficit unitas moralis, ut primò recipiat consecrationem, quare non itidem sufficit identitas moralis, ut semel acceptam retineat? Neque enim per illam discontinuationem physicam amittit suam formam, quod tamen videtur Bassæus requirere suprà nu. 6. dicens: Altare portatile amittit consecrationem, quando ipsum enormiter frangitur, ita ut amittat formam, ut esset, si non posset, quod superest, commode capere hostiam, & calicem.

402. **Quidam** affirmant ex cap. Placuit de consecr. dist. 1. Sed antequam edissero modos, quibus altaria perdunt suam consecrationem, breviter inquiri; an Reliquiæ sint de substantia consecrationis? Solent in consecratione altaris recondi sacræ Reliquiæ in ejus sigillo, sive, ut vocant, sepulchro, id est parvulo loculo in ipsa mensa vel basi altaris seu aræ; ideo namque Sacerdos in ipso Missæ principio osculans altare dicit: *Oramus te Domine per merita Sanctorum tuorum, quorum Reliquiæ hic sunt.* Dubitatur ergo, an id, quod fieri solet, sit de substantia, ita ut Reliquiis deficientibus, non sit legitima altaris consecratio.

Affirmant aliqui, argumento cap. Placuit 26. de Consecratione distinctione 1. ubi ex Concilio Africano cap. 50. sic legitur: *Placuit ut altaria, quæ passim per agros, & per villas tamquam memorie Martyrum construuntur, in quibus nullum corpus, aut Reliquia Martyrum condita probantur, ab Episcopis qui locum visdem præsumunt, si fieri potest, evertantur.*

Et verò nemo, qui aliquando inspexit Pontificale Romanum ignorat ejus ordinationem circa Reliquias in altari consecrando includendas, Tit. de Altaris consecratione ibi:

Sanè ante diem consecrationis Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas, ponens eas in decenti & mundo vasculo &c. Et infra: Deinde deposita mitrà, recondit ibi vasculum cum Reliquiis & aliis in eo inclusis veneranter. Nisi ergo huic ordinationi per consuetudinem sit derogatum, liquet profectò saltem ex præcepto Reliquias esse necessarias.

Dico, *saltem ex præcepto*; nam defectu eorum consecrationem esse invalidam, negat communior sententia: tum quia nullus est textus, in quo invaliditas sufficienter exprimitur; tum propter consuetudinem in contrarium, maximè circa altaria portatilia, utique propter eorum multitudinem, & paucitatem Reliquiarum.

Interim ubi sacræ Reliquiæ commodè possunt haberi, solent Episcopi etiam hodie eas recondere in altaribus, præsertim fixis, de quibus loquitur Septima Synodus Generalis **Synodus VII.** can. 7. dicens: *Quæcumque templa consecrata sunt absque Reliquiis Martyrum, in eis fieri statuemus Reliquiarum depositionem cum consuetis precibus. Qui autem templum consecraverit sine sanctis Reliquiis, deponatur.* Pro quo

Nota, dum Ecclesia consecratur, simul consecratur altare fixum, in quo juxta Pontificale Romanum Reliquiæ includuntur. Tit. de Ecclesiæ dedicatione seu consecratione ibi: *Sanè ante diem dedicationis Pontifex parat Reliquias in altari consecrando includendas.* Quamquam & id ipsum præscribitur circa altaria portatilia. Tit. de altaris portatilis consecratione ibi: *Parantur in loco ubi consecratio hujusmodi fieri debet in primis aliqua Reliquia cum tribus grana incensi in altari includenda.*

Cæterùm, sicut superius indicavi, nullum est verbum in his Constitutionibus, quod significat consecrationem aliter factam esse invalidam; præsertim cum de facto extent altaria sine Reliquiis inclusis.

Si quæras, quomodo in his celebrans verè possit dicere: *Quorum Reliquiæ hic sunt?* Respondeo; eodem modo sicut dicit: *Dominus vobiscum, Orate Fratres,* etiam solo uno præsentente; quia scilicet de more multi solent adesse; & quia de more solent inibi adesse Reliquiæ.

Certum est in defectu Reliquiarum non posse includi particulam Sacræ Eucharistiæ, quidquid aliqui in contrarium sentiant: exponitur enim Sacramentum certæ corruptioni contra finem suum (est enim institutum per modum cibi) & per consequens contra reverentiam ipsi debitam. Consuetudo, si quæ olim fuit, tamquam corruptela abolita est. Unde Ostiensis in Summ. de Consecrat. Ec-

Ostiensis; clesiæ vel Altaris §. Et qualiter verb. *Dicunt etiam,* ait: Dominus noster (intelligit Innocentium Papam) per me (de hoc) consultus habito consilio Dominorum Patriarchæ Constantino-

stantinopolitani & Domini Sabinensis, quondam Mutinensis, qui ei assistebant Lugduni, mihi respondit contrarium.

405.

Altare fixum violatur per pollutionem Ecclesiæ;

Sed jam locus postulat, ut breviter attingamus modos, quibus altare violatur; ita ut indigeat novâ consecratione, aut certè reconciliatione. Et primò quidem pollutâ Ecclesiâ, etiam polluunt omnia altaria fixa, accessoriû enim sequitur suum principale. Patet in cœmeterio, quod suprà diximus pollui cœcomitanter, quando polluitur Ecclesia, ergo multò magis altaria fixa. Rogas, an indigeant distinctâ reconciliatione? Respondeo negativè; sed sicuti concomitanter polluta sunt; sic etiam simul unâ & eadem formâ reconciliantur.

Secundò; cùm altare fixum non sit nisi intrâ Ecclesiam, vice versâ altare pollui non potest quin etiam Ecclesiâ corpus violatum censetur: fieri tamen potest, ut Ecclesia excretur, id est, amitrat suam consecrationem, v. g. per destructionem murorum, sine excretionem altarium: & è converso, quòd altare excretur, v. g. per fractionem enormem, quin excretur ipsa Ecclesia, ut statim patebit ex jure.

Secus si eandem portatile,

Dixi, *Altaria fixa*; quia portabilia non videntur habere tantam connexionem cum Ecclesia, & ideo Ecclesiâ violatâ non censentur pollui; adeoque licitum esset extra Ecclesiam in ipsis celebrare.

406.

Altare non potest esse enormiter fractum.

Alex. III.

Nunc quod spectat ad excretionem altaris, *Sive fixum* (inquit Scotus 4. dist. 13. qu. 2. n. 16.) *sive mobile & portatile, oportet esse non enormiter fractum, extra de Consecratione Ecclesiæ cap. 1. ubi sic ait Alexander III. Ad hæc si altare motum fuerit, aut lapsu ille solummodo superpositus, qui sigillam continet confractus, aut etiam diminutus, debet denno consecrari. Propter hoc verò nequaquam reiterare suam consecrationem Ecclesia consuevit, licet id quidam Canones innuere videantur.*

Iginus.

Quæris, qui sint isti Canones, & quomodo intelligendi? Respondeo de Consecr. dist. 1. can. 19. Iginus Papa dicit: *Si motum fuerit altare, denno consecratur Ecclesia, id est, altare secundum Gloss. ibi verb. Ecclesia. Et alia Gloss. ad cap. 1. mox citatum verb. Canones sic explicat ista verba: Si mota fuerit tabula, consecratur altare. Estque communis sententia Doctorum.*

407.

Ad excretionem altaris fixi sufficit amotio superioris tabulæ, aut ejus enormis latio.

Cap. 6. de Consecr. Eccles.

Profectò sufficere ad excretionem amotionem superioris tabulæ altaris fixi, vel enormem ejus lationem, colligitur præterea ex cap. *Ligneis edificis* 6. de Consecr. Eccles. ibi: *Inquisitioni tuæ taliter duximus respondendum, quòd cum parietes in sua integritate permanserint, & tabula altaris (id est, mensa superior) mota vel enormiter lesa non fuerit, ob causam prædictam, nec Ecclesia, nec altare debet denno consecrari. Ergo à contrario sensu, si tabula altaris mota, vel*

enormiter lesa fuerit, altare denno debet consecrari.

Quid miramur? Ecclesia est, quæ ordinavit consecrationem; Ecclesia est, quæ ordinatalem excretionem. Nec immeritò: quia per illam motionem destruitur altare prius consecratum; fuit enim consecratum, ut fixum (de illo quippe loquor) adeoque ut totum aliquod compositum ex mensa sive tabula superiori & structura inferiori sive basi (lapidea, lignea perinde est) alterâ ergo parte, vel utriusque conjunctione destructâ, destructio altaris à nemine potest negari. Quid ergo mirum si altare vetus perdat suam consecrationem (nam esse consecratum supponit esse) aut si altare noviter exstructum indigeat novâ consecratione?

Et eadem est ratio enormis lationis, quam evoco, quando ita læditur sive frangitur inferior pars altaris, ut superiorem commode non possit sustinere, vel ita frangitur tabula superior, ut non possit in ea commode collocari major pars calicis & patenæ. Patet; quia tunc amplius non est altare, nam altare, sive fixum, sive mobile importat lapidem tantæ magnitudinis, secundum superius dicta, ut in eo commode possit reponi major pars calicis & patenæ.

Nec obstat, quòd omnes partes manent simul; quia requiritur unitas physica, ut suprà ostendimus. Unde si pars lapidis non consecrati addatur seu inferatur parti consecrata, non præterea sit consecrata; quoniam pars addita non facit unum physicè continuum cum consecrata. Quare, nisi pars consecrata tanta sit, ut se solâ possit sustentare calicem & patenam, uti eâ minimè licebit, præterea quòd modo dicto fuerit restituta.

Scio, quòd si assuatur frustum ferici non benedictum, planetæ v. g. benedictæ, tota planeta erit benedicta: idemque si parùm aquæ, vel olei infundatur in aquam benedictam, vel oleum consecratum, scio, inquam, quòd tota aqua erit benedicta, & totum oleum consecratum; quoniam major pars ad se trahit minorem. At hoc in casu nostro dici non potest, quia requiritur dicta unitas physica, non tantum contiguitatis, sed verè continuitatis. Jam autem pars lapidis alteri infera, nequaquam ei continuatur, sicuti pars aquæ aut olei continuatur alteri parti, cui infunditur.

Si dixeris, etiam frustum ferici, quòd assuatur planetæ, non continuatur illi; fateor, interim habet illam unitatem, quam planeta requirit, utpote quæ non solet confici, nisi ex diversis partibus discontinuis, sibi mutuo affutis. Lapis autem, ex quo communiter fit altare, solet esse unus physicè secundum continuationem omnium partium.

Ex dictis patet aram, sive altare portatile non perdere suam consecrationem, ut superius breviter

à ligno non perdit consecrationem, brevis attigi, per hoc, quod separetur à ligno, cui ad ornatum & faciliorem conservationem erat includum, utique quia illud lignum non est pars istius altaris; sed tota consecratio cadit super solum lapidem, qui per illam separationem nequam perdit suam formam; cur ergo perderet suam consecrationem? Unde videmus multas aras nulli ligno inclusas, super quas tamen indubiè licitum est celebrare.

Quod etiam verum existimo, tametsi in ligno esset sigillum sive locus Reliquiarum: nam suprà probavimus Reliquias non esse de substantia consecrationis; consequenter videtur dicendum, quòd per fractionem sigilli seu amotionem Reliquiarum, nequaquam violatur seu excrucetur altare fixum vel portatile; apto interim remanente lapide ad Sacrificium. Si enim primò altare potest consecrari absque sigillo vel Reliquiis; cur non poterit retinere consecrationem acceptam, etsi sigillum frangatur, & Reliquiæ auferantur? Siquidem adhuc manet eadem forma substantialis.

Et par ratio videtur esse, si frangantur omnia cornua altaris, tametsi illa sola sacro Chrismate in ejus consecratione soleant inungi, neque enim illa cornua sunt forma substantialis, ut patet si consecratur altare rotundum; & aliunde per illam unctionem non cornua solum consecrantur, sed totum altare; quare si pars remanens sufficiat ad Sacrificium, remanet consecrata.

Immo si in multas partes altare portatile divideretur, & unaquæque caperet patenam & calicem, nulla amitteret consecrationem, & consequenter possemus iis in pluribus Ecclesiis uti ad celebrandum. Testatur autem Thomas Tamburinus lib. 1. de Sacrificio cap. 5. §. 1. nu. 16. se vidisse in Domo professa Panormitanà aras tam latas, ut altari octo vel novem palmorum superimpositæ, totam superiorem ejusdem altaris superficiem adæquent. Hæ procul dubio dividi possent in plures partes, quarum singulæ caperent patenam & calicem.

Sed numquid execratur altare, si in eo celebraverit excommunicatus, suspensus &c.? Respondeo non magis, quàm ipsa Ecclesia. Attendite quid dicat Honorius III. cap. A nobis 2. de Sacramentis non iterandis. A nobis, inquit, humiliter quæsitum quid fieri debeat... de indumentis Sacerdotalibus, cum quibus, nec non de altaribus, in quibus degradati Presbyteri celebrant: Nos autem inquisitionem vestra breviter respondemus, quòd non concedimus ob hoc dumtaxat... debere indumenta talia iterum benedici, vel consecrari altaria supradicta.

Quæ autem celebrationis excommunicati &c. eadem, vel major est ratio benedictionis, si fortè ab Episcopo excommunicato &c. altaria fuerint benedicta vel consecrata; cre-

dendum enim propter hoc dumtaxat non debere iterum benedici, vel reconsecrari hujusmodi altaria: argumento cap. 20. de Consecrat. dist. 1. ubi ex Concilio Nicæno referuntur isthæc verba: Ecclesiis semel Deo consecratis non debet iterum consecratio adhiberi, nisi aut ab igne exuste, aut sanguinis effusione, aut cuiuscumque semine polluta fuerint: quia sicut infans à quacumque sacerdote in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti semel baptizatus, non debet iterum baptizari, ita nec locus Deo dicatus, iterum consecrandus est, nisi propter eas causas, quas superius nominavimus: si tamen fidem Sanctissimæ Trinitatis tenuerint, qui eum consecraverunt.

Scio aliquos, & satis multos contrarium sustinere; videlicet Ecclesiam pollui si fuit benedicta vel consecrata ab aliquo Episcopo excommunicato non tolerato; adeoque indigere reconciliatione, sed absque ullo fundamento in jure, à quo tamen solo dependet omnis violatio Ecclesiæ. Immo jus statim citatum non obscure indicat nostram sententiam, postulans dumtaxat in consecrante fidem Sanctissimæ Trinitatis.

Dices cum Adversariis; ex jure constat quòd sepultura excommunicati polluat locum sacrum: ergo multò magis consecratio ipsa transiens per os excommunicati, eundem locum polluat.

Respondeo Negando Consequentiam; quia in hujusmodi legibus pœnalibus argumentum à simili est inefficacissimum. Neque argumentum à paritate rationis sufficit; quia potuit Ecclesia prudenter velle eà ratione uti in uno casu, & non in alio, ne aut casus nimium multiplicaret, aut omnes impunitos relinqueret.

Possit etiam negari paritas rationis; quia injuria quæ fit Ecclesiæ per sepulturam hominis excommunicati, est vel major, vel permanentior, quia videlicet corpus ab Ecclesia præsum, quasi in custodiam committitur loco sacro.

Et sanè si licet argumentari à paritate rationis, cur non valeat hoc argumentum: Ecclesia vel altare non polluitur ex eo quòd excommunicatus in eo celebret; ergo non polluitur ex eo quòd excommunicatus illud consecret? Item si argumentum à simili est efficax: sicuti Ecclesia polluitur, dum in ea excommunicatus sepelitur, ita quoque polluetur, dum Sacerdos excommunicatus aliquem solemniter in Ecclesia sepeliet, quod tamen sine dubio falsum est.

Denique si propriè loquamur & in rigore metaphysico; violatio Ecclesiæ vel altaris supponit consecrationem: ergo non fit ipsa consecratione. Ergo si validè consecrat Episcopus excommunicatus, ut omnes supponunt; quia consecratio Ecclesiæ substantialiter non requirit jurisdictionem, sed potestatem dum-

nedictio- nem;

Nicænum.

quàmquam multi contrarium doceant.

413. Obiectio.

Non valet hic argumentum à paritate rationis.

414. Ipsa consecratione non potest altare violari.

est in ligno foret locus Reliquiarum.

410. Neque si frangantur omnia ejus cornua,

aut in plures partes dividatur si qualibet pars sit factis magna.

Tamburinus.

411. Per celebrationem excommunicati, suspensus &c. non violatur altare;

Honor. III.

412. Neque per Episcopum excommunicatum be-

dumtaxat Ordinis, quam non auferit excommunicatio, non est cur polluatur vel suspendatur talis locus, quò minùs exercere possit munus loci sacri, quia in ipso ut sic nihil factum fuit, quo possit pollui.

Et dato quòd suspenderetur, sicuti excommunicatus, qui ordinatur validè, suspensus relinquatur, ne Ordines exercere possit: quo jure probatur, quòd talis Ecclesia debeat reconciliari eo modo, quo Ecclesia polluta sanguinis vel feminis effusione? Certè sufficerent illi modi, quibus tolluntur alia suspensiones à jure, vel ab homine inflictæ. Unde magis censei deberet talis Ecclesia interdicta, quàm polluta, & ideo minimè indigens hujusmodi reconciliatione. Quamquam secundùm dicta neque pollutio ullo jure expressa invenitur, neque interdictum, vel suspensio, ut propterea nullatenus asseri debeat.

415.
An consecratio bona vel mala fide facta in altari violato illud reconciliat?

Quærent etiam hic aliqui: an si quis bonâ vel malâ fide celebret in altari non consecrato aut profanato, remaneat consecratum. Respondet Bassæus: illi, qui id negant de Ecclesia polluta, aut de calice nondum consecrato, negabunt etiam de altari, quòd remaneat consecratum, cum militet eadem ratio. Sed cum contraria sententia sit valde probabilis, dico non esse opus aliâ consecratione, sed posse in ipso celebrari.

Ratio est; quia consecratio non est aliud, quàm quædam deputatio, quâ altare deputatur ad offerendum Sacrificium Deo, & effectus consecrationis non est alius, quàm sanctificare; & hoc totum habetur ex celebratione in ipso: nam plùs est deputari divino cultui factò, quàm ceremoniis; per celebrationem autem factò ipso deputatur altare divino cultui, & ex hoc fit, quòd sanctificetur, eò quòd concurrat ad actionem sanctissimam, qualis est Sacrificium, eam in seipso suscipiendo. Hucusque Bassæus.

Quem si interrogarem, nùm Ecclesia antea non consecrata, si fortè in ea celebretur, & alia peragantur divina Officia, remaneat consecrata, putas quòd affirmaret? Profectò, etsi multi doceant Ecclesiam pollutam reconciliari per celebrationem, neminem tamen hæcenus legi, qui audeat asserere, etiam primò per illam consecrari: ergo licèt concederemus altare pollutum sufficienter reconciliari per celebrationem, adhuc minimè sequitur, etiam primò per illam consecrari. Vide dicta Conclusione 13.

416.
An particule consecrate debeant manere in altari usque ad Communionem?

Illud pro fine hujus Conclusionis addo, valde decens esse ut particule consecrate pro Communionem populi faciendâ, quæ secundùm Rubricas Missalis Tit. Ritus servandus in celebratione Missæ cap. 2. nu. 3. tempore oblationis & consecrationis positæ fuerant super corporale ante calicem, aut in aliquo calice vel vase mundo consecrato . . . retrò post calicem; utique

super altare vel aram, saltem tempore consecrationis, decentissimum; inquam, esse, ut ibidem permanent usque ad Communionem Sacerdotis inclusivè; quoniam & illæ particule sunt victima ejusdem Sacrificii, & omnes cum majori hostia per modum unius sine discrimine offeruntur; ad eò ut per se loquendo sufficeret ad integritatem Sacrificii, si Sacerdos communicaret ex illis particulis, restat majori hostiâ integrâ & intactâ, vel etiam aliis per partes distributâ. Hinc etiam benedictiones, & cæteræ ceremoniæ æqualiter spectant ad omnes.

Sicuti ergo major hostia non tantùm tempore consecrationis, quando est in manibus Sacerdotis, sed etiam toto tempore sequenti usque ad ejus consumptionem omnino collocari debet, & locata remanere super altare sive aram; simili certè ratione, si non debeat, saltem maximè conveniens est id ipsum observari circa minores particulas, ut videlicet non priùs auferantur ex altari, quàm Sacrificium, cuius sunt hostia, fuerit integraliter completum per Communionem Sacerdotis.

Profectò minùs congruit, ut alii participet priùs de Sacrificio, quàm ipse Sacerdos, qui est principaliter offerens & sacrificans respectu aliorum. Et verò quid aliud significat omnes Liturgiæ & Ritualia ac Regulæ antiquæ, quæ semper primo loco ponunt Communionem Sacerdotis celebrantis, & postea Communionem Cleri & populi? Ut propterea non videatur ille ordo facilè pervertendus.

An autem strictè obliget, non ausim affirmare, quia talis obligatio nullo jure efficaciter probatur; immo contrarium sapiùs ab aliis quibus practicatur sine ullo scrupulo, quando populus v. g. in alio altari expectat Communionem, & non ad sunt alia hostiæ, quæ possint ipsis distribui: alioquin communiter solent relinqui in altari usque ad finem Missæ, aut saltem usque ad Communionem inclusivè.

Ceterùm etiam sine ulla causa posse statim post consecrationem reponi in Sacrario, aut populo distribui, videtur probabile, & docet Dicastillo disp. 4. n. 148. quia quòd debeant remanere in altari, nullo jure, ut jam jam diximus, efficaciter probatur; satis quippe est ad integritatem Sacrificii & verificationem benedictionum, aliarumque ceremoniarum, quòd remaneat in altari pars ejusdem victimæ, quæ possit recipere illas benedictiones, & in qua possit Sacrificium consummari; præsertim cum in aliis partibus Sacrificium non sit consummandum.

Quòd autem populus priùs participet de Sacrificio, quàm ipse Sacerdos, per accidens est. Et quamvis decentius sit, quòd Sacerdos primo loco communicet, equidem si pro commoditate populi aliter fiat, nihil video,

video, inquit Dicaflillo nu. 149. in hoc esse peccati.

Sed pergamus ad alia, ad ornamenta, inquam, altaris, quæ varia sunt, atque in primis

CONCLUSIO XXI.

Altare oportet esse ornatum duabus mappis lineis, ubi moris est, benedictis; insuper Corporali de sindone munda. Accedat lumen, saltem unicum, liber Missalis, & Cruc.

419. **E**st communis, & satis patet ex perpetuo usu Ecclesiæ. De prima & secunda parte sic scriptum reperio apud Scotum 4. dist. 13. quæst. 2. num. 16. *Hæc etiam vasa (intelligit altare, calicem & patenam) oportet esse ornata, altare quidem tabulis duabus, ubi est mos Ecclesiæ, consecratis; & quod magis præcisum est Corporali de sindone munda. Et oportet quod illud Corporale cooperiat ad minus locum calicis, & hostia qua debent collocari super altare consecratum, sive totum immobile consecratum sit, sive super mobile, ubi requiritur usus eius.*

Et quidem Rubricæ Missalis Tit. Rubricæ generales cap. 20. videntur requirere tres mappas: *Altare, inquit, operiatur tribus mappis seu tabulis mundis, ab Episcopo vel alio habente potestatem benedictis, superiori saltem oblongâ, qua usque ad terram pertingat, duabus aliis brevioribus vel unâ duplicatâ.* Hinc Tit. de defectibus cap. 10. n. 1. inter alios defectus in ministerio ipso occurrentes ponitur: *si celebratur in altari tribus mappis non cooperato.*

Quod autem hic sit sermo de tribus mappis præter Corporale patet; quia de Corporali specialiter tractant Rubricæ Tit. Ritus servandi in celeb. Missæ cap. 1. nu. 1. ibi: *Super velum ponit busam coloris paramentorum minus habentem Corporale plicatum, quod ex lino tantum esse debet, nec serico vel auro in medio intextum, sed totum album; & ab Episcopo, vel alio habente facultatem simul cum palâ benedictum.*

Altare oportet esse ornatum tabulis duabus consecratis secundum Scotum,

secundum Rubricas tribus,

à Corporali distinctis:

420. ut etiam decrevit Pius V.

Accedat Decretum Pii V. quod refertur de Consecrat. dist. 2. cap. *Si per negligentiam* 27. ibi: *Si super linteum altaris & ad aliud stilla (Sanguinis Christi) pervenerit, quatuor diebus peniteat. Si usque ad quartum, viginti diebus peniteat.* Ubi fit mentio quatuor linteaminum, utique Corporalis, & trium mapparum sive tabularum.

Verum tamen sicut huic Decreto derogatum est consuetudine, quantum ad penitentiam, quæ ibi injungitur Sacerdoti, cujus negligentia aliquid de Sanguine Domini stillaverit;

ita etiam facillè derogari potuit, & censetur de facto consuetudine derogatum numero mapparum, sive linteaminum: quamquam enim sit decentius, ut præter Corporale tres adhibeantur, & ita in multis Ecclesiis adhuc observetur; equidem sine scrupulo propter auctoritatem communem Doctorum celebratur passim super altare coopertum tantum duabus mappis præter Corporale.

Immo Præpositus 3 parte q. 83. nu. 167. censet non improbabilem sententiam; quæ docet non peccari mortaliter ab eo, qui ob aliquam necessitatem solum adhibet unam mappam præter Corporale: quia, inquit, illa omisso non videtur esse ita gravis.

Ego autem dico, si illa omisso ex se sit materia levis, veluti omisso v. g. cinguli, ut multi docent, quidni sicuti necessitas excusat omissionem cinguli ab omni peccato, ut iidem consequenter asserunt; ita quoque excuset omissionem unius mappæ?

Gradus verò necessitatis non est hic valde strictè accipiendus. Quare necessitas audiendi & celebrandi Sacrum die Festivo, fervor devotionis, & tentato voluntas tentationem eo remedio superandi; immo & Sacerdoti pauperi opportunitas eleemosynæ satis superque in prædicta parvitate, etiam à veniali, celebrantem excusabit. Ita Thomas Tamburinus lib. 1. de Sacrificio cap. 3. §. 1. n. 4. de omissione cinguli; & consequenter de omissionem unius mappæ cap. 5. §. 2. n. 1.

Rogas, an una mappa duplicata æquivalet duabus? Respondeo cum pluribus Doctoribus affirmativè. Hinc si Corporale sit paulò majus, poterit plicari & altera pars servire loco secundæ mappæ.

Quantum ad benedictionem istarum mapparum, optimè Doctor Subtilis refert se ad consuetudinem: quia tunc temporis ex jure scripto non poterat ostendi aliqua obligatio, neque hodie ostendi potest saltem gravis. Præscribitur quidem benedictio à Rubricis, ut patet ex verbis supra citatis, & inter defectus in ipso ministerio occurrentes recensetur: *Si mappa non sint benedictæ.* Tit. de defect. c. 10. n. 1. & in Rituali Romano inter cæteras benedictiones, ponitur benedictio mapparum, sive linteaminum altaris; sed quid tum? Etenim multæ benedictiones ibi recensentur, sive ordinantur ab Ecclesia, quæ licet utiles, haud equidem necessariæ sunt, & non omnes Rubricæ obligant sub mortali: sed aliquæ ad summum sub veniali, quidni inter illas hæc numeretur? Non video quid obstat.

Hinc Layman lib. 5. Tract. 5. c. 6. nu. 11. cum aliis, quos citat, affirmat, posse in necessitate mappam mundam profanam assumi ad ornandum altare pro celebranda Missa & finito Sacro reddi ad usum profanum priorem. Quod verum existimo.

cui detere est per consuetudinem derogatum,

421. An adhibitio unius tantum mappæ cum Corporali sit mortalis? Præpositus.

Tamburinus

Una mappa duplicata æquivalet duabus.

422. An sit obligatio benedictionis?